

Základní škola sv. Voršily v Olomouci
Aksamitova 6, 772 00 Olomouc

Amerika v občanské válce

Závěrečná práce

Autor: Vítek Kvapil

Třída: IX

Vedoucí práce: Mgr. Martin Nešpor

Olomouc 2016

Obsah

Obsah	2
Úvod	3
Vznik a vývoj USA	3
Kapitola I. Unie a Konfederace	4
Kapitola II. Politika a otrokářské zákony	5
Kapitola III. Abraham Lincoln	6
3.1 Homestead Act	6
3.2 Fort Sumter	6
Kapitola IV. Americká občanská válka (1861-1865)	7
4.1 Armády	7
4.2 Spojenci Severu a Jihu	7
4.3 Významné bitvy	8
4.4 Lékařství a nemoci	8
4.5 Přelom ve válce	9
4.6 Kapitulace Jihu	9
4.7 Výsledky války	9
Závěr	10
Použité odkazy a literatura	11
Resumé	12

Úvod

Vznik a vývoj USA

Severní Amerika byla osidlována od 16. století. Nejvíce kolonií ve východních a jihovýchodních oblastech patřilo Anglii, Francii a Španělsku. V roce 1763 skončila sedmiletá válka mezi Velkou Británií a Francií, která potvrdila britskou převahu. Byla podepsána pařížská smlouva, která stála Francii Kanadu. Anglie plánovala začlenění kontinentu do svého koloniálního panství. Angličtí kolonisté vyháněli americké domorodé obyvatele na západ a využívali velkého bohatství v podobě území a nerostných surovin. Byly založeny bavlníkové plantáže, velice populární a žádaný byl také tabák a cukrová třtina. Nejúrodnější území se nacházelo na jihu a tam také začala vznikat zemědělská základna. V severních osadách se rozvíjelo farmářství, těžba dřeva, rybolov, obchod a továrny, v jižní oblasti pouze plantážnictví.

Anglie se začala k osadám chovat jako ke koloniím a snažila se vyvážet suroviny. Anglická vláda zakazovala podnikání. V šedesátých letech 18. století spory mezi Anglií a osadami vrcholili. Roku 1774 se v Philadelphii sešli zástupci dvanácti osad. Začal tzv. *první kontinentální kongres*. Bylo prohlášeno, že britský parlament nemá právo porušovat koloniální charty. Dalším požadavkem byl odchod britských vojsk ze severní Ameriky. Výsledkem jednání byla Deklarace práv a stížností adresovaná anglickému králi Jiřímu III. Britský parlament vyslal další vojsko. Kolonisté se rovněž připravovali na boj.

Anglie to považovala za vzpouru a tak se snažila ji potlačit. Osadníci se připravovali na válku, kupovali zbraně a cvičili dobrovolníky. Na jaře roku 1775 válka začala bitvou u *Lexingtonu* a *Concordu*. Ve Philadelphii se sešel druhý kontinentální kongres, který se stal revolučním parlamentem. Milice (ozbrojení dobrovolníci, později tzv. domobrana) byly prohlášeny za americkou armádu a jejich velitelem se stal George Washington z Virginie. Problémy milicí tkvěly ve špatné organizaci a nedostatečném výcviku. Milici tvořili hlavně farmáři, jejich předností však byla znalost terénu. Vedli spíše partyzánský způsob boje. Zpočátku byly problémy také s financováním bojů. Británie měla prostředky na spoustu vojáků, Američanům peníze chyběly. Až později získávali finanční pomoc z Francie.

Odpor USA se zorganizoval a po další pomoci Francouzů zvítězil nad Brity v bitvě u *Saratogy* v roce 1777. Francie se domnívala, že porážkou Angličanů se znovu otevrou území na severu. Kolonisté byli úspěšní také roku 1781, kdy porazili Brity u *Yorktownu* a přiměli je kapitulovat. V letech 1782-1783 probíhala mírová jednání a prakticky se nebojovalo, Britové uznali USA za samostatný stát, prvním americkým prezidentem se stal *George Washington*. Roku 1787 byla přijata americká Ústava, ke které byla později přidána Listina práv a svobod. Jakmile Spojené státy vyřešili politické problémy, pustily se do obchodu, budování lepšího průmyslu a rozšiřování území. V roce 1803 koupily od Napoleona Louisianu a pokračovaly koupí Floridy od Španělska 1819.

Kapitola I. Unie a Konfederace

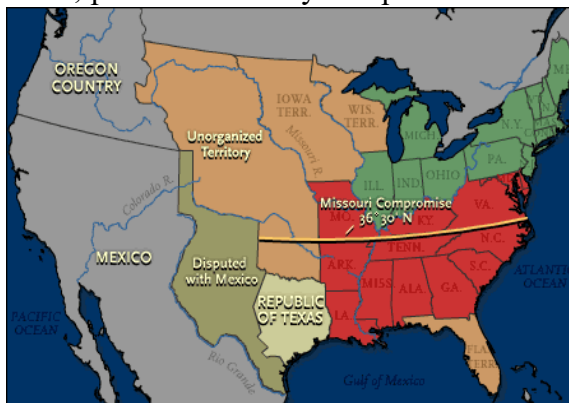
Zatímco na severu Ameriky byly budovány továrny a železnice, na jihu se lidé držely plantážnictví. Jižané pěstovali tabák a bavlnu, v horkém podnebí však nikdo nevydržel dlouho pracovat a řešením problému se stali otroci. Indiáni nebyli příliš odolní, v Americe však dost černochů, zvyklých na velká vedra, které sem dováželi Britové a Francouzi z *Afriky*. Na jihu si brzy nedokázali představit život bez otroků. V Listině práv a svobod se sice mluvilo o rovnoprávnosti všech lidí, na Indiány a otroky se to však nevztahovalo. Otroci nebyli považováni za normální lidi, ale za polodivoká zvířata. Na práci otroků závisely všechny plantáže. Vyvážená bavlna tvořila většinu zemědělských výrobků celých Spojených států.

Sever otroctví odsuzoval, často vznikaly politické konflikty. Mezi *severní státy* v té době patřily Maine, Vermont, New York, Minnesota, Iowa, Wisconsin, Michigan, Kansas, Illinois, Pensylvánie, New Jersey, Kentucky a další. *Otokářské jižní státy* byly Texas, Louisiana, Mississippi, Severní a Jižní Karolína, Arkansas, Alabama, Florida, Georgia, Virginie a Tennessee.

Kapitola II. Politika a otrokářské zákony

Problém vznikl roku 1818, když chtělo do Unie vstoupit Missouri, které bylo součástí otrokářského státu Louisiany. Obyvatelé Missouri chtěli zachovat otrokářstvím, to ovšem odmítali na Severu, protože Missouri leží příliš na severu a nastal by tak nepoměr otrokářských a neotrokářských států. Byl podán návrh, aby do Unie vstoupil také stát Maine. Poměr by byl tedy vyrovnaný 12:12. Návrh byl přijat 3. března 1820 a spolu s ním bylo rozhodnuto, že otrokářství se nesmí rozšířit dál než $36^{\circ} 30'$ severní šířky, tzv. *Missourský kompromis*. Šestý americký prezident John

Quincy Adams zapsal do svého deníku: *Od samého počátku jsem tuto otázku považoval za hranu, jež Unii odzvoní. Pokládám za samozřejmé, že současný problém je pouhou předzvěstí - prologem velké a tragické knihy.*

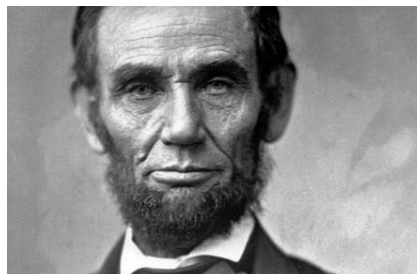
Další konflikt vznikl roku 1854, známý jako *Krvavý Kansas*. Předcházelo mu přijetí *zákonu o Kansasu a Nebrasce*, který rušil *Missourský kompromis*. Podle tohoto zákonu si mohl každý stát Unie vybrat, jestli budou svobodné, nebo otrokářské. V Kansasu následně vypukly mohutné konflikty mezi přívrženci a odpůrci otrokářství, zemřelo 200 lidí, zvítězili odpůrci otrokářství.

Na Severu začali vznikat protiotrokářské organizace. Byla založena *Republikánská strana*, která požadovala zrušení obchodu s otroky, na Jihu se prosadila rasistická organizace *Ku – Klux – Klan*. Ve velkých městech na Severu vznikala abolicionistická hnutí, která pořádala veřejné přednášky proti otrokářství a pomáhala otrokům uprchnout.

Jedním z nejznámějších abolicionistů se stal *John Brown*, který v říjnu roku 1859 se svými příznivci vyloupil federální zbrojnici v Harper's Ferry. Účelem bylo ozbrojit část osvobozených otroků a s jejich pomocí vyvolat povstání všech otroků na Jihu. Zbrojnici se mu podařilo získat, se svými muži byl však obklíčen armádou Jižanů a zajat. Dne 31. října byl odsouzen za velezradu a 2. prosince oběšen. Povstání otroků nevyvolal, na Severu se však stal abolicionistickou modlou a jeho smrt vyvolala ještě více odporu k Jižním státům.

Kapitola III. Abraham Lincoln

K vyvrcholení nepřátelství mezi Severem a Jihem došlo v roce 1860, když volby vyhráli republikáni a prezidentem se stal jejich kandidát *Abraham Lincoln*. Jeho kandidatura vyvolala na Jihu spoustu nepokojů a protestů. Lincoln odsuzoval otrokářství, i když vystupoval velmi umírněně. Bohatí Jižané se obávali svých pozic, protože bylo jasné, že s Lincolnem v čele Unie otrokářství dlouho nevydrží. Lincoln doufal, že k rozdělení Unie nedojde, hluboce se však mýlil. Dne 20. prosince 1860 se odpojila Jižní Karolína. Jižané byli nadšeni a 1. února se přidaly státy Mississippi, Florida, Alabama, Georgie, Louisiana a Texas. Společně vytvořili Konfederaci, prezidentem se stal Jafferson Davis. Další otrokářské státy váhaly na jakou stranu se přidat. Hlavní otázkou bylo Kentucky, rodiště obou prezidentů, které se nakonec přidalo k Unii. K Lincolnovi se přidalo také Missouri, Maryland a Delaware. Virginie se po bitvě o *Fort Sumter* přidala k Jihu, ale ne celá. Část státu se odděluje a vzniká *Západní Virginie*.

3.1 Homestead Act

Dne 20. května 1862 podepsal prezident Lincoln Homestead act. Parlament tento zákon schválil již v roce 1860, ale tehdejší prezident Buchanan ho odmítl podepsat. Zákon znamenal, že nemajetným občanům USA bude přidělena půda, pokud o ni požádají.

3.2 Fort Sumter

Lincoln informoval guvernéra Jižní Karolíny, že hodlá doplnit zásoby *Fort Sumter*, které velí major Anderson. Prezident Konfederace Davis 12. dubna okamžitě nařídil ostřelovat pevnost a 14. dubna byl Anderson nucen vzdát se.

O den později vyzval Lincoln státy Unie, aby dodaly 75 tisíc mužů a 19. dubna vyhlásil blokádu jižních přístavů. Válka začala.

Kapitola IV. Americká občanská válka (1861-1865)

Fort Sumter byl začátkem dlouhé války, která USA ochromila i posunula vpřed. Nešlo tolik o otrokářství, k válce by dříve nebo později muselo dojít, protože rozdílné kultury a životní styly Severu a Jihu by se nemohli tolerovat, aniž by jedna z nich zašla. Jih měl od začátku jednodušší roli, přestože Jižané neměli dost vojáků. Konfederaci stačilo bránit svá území, Unie musela porazit Jižanské vojsko a zabrat veškeré státy Konfederace. Válku však nerozhodl počet vojáků, při bojích se jednoznačně projevila vyspělost Severu.

4.1 Armády

Armáda Unie čítala 2 772 408 mužů. Jádrem vojska tvořili ostřílení vojáci shromáždění do pluků, zbytek byli převážně dobrovolníci, žoldáci a 57 pluků dělostřelectva. Konfederace měla k dispozici 1 406 180 vojáků, část armády tvořili zemědělci odvedení do války.

Na severu se nacházelo 91% celkového průmyslu, Unie měla spoustu prostředků na vyrábění zbraní a munice. Už před válkou byl Sever protkaný železnicí, vlaky mohli převážet vojáky, zásoby a munici a rychleji podporovat jednotlivé fronty. Sever měl i přes větší počet vojáků jeden velký problém, neschopné generály. Vojevůdci Unie nebyli tak zkušení, zatímco na Jihu velel armádám vynikající generál *Robert Lee*.

4.2 Spojenci Severu a Jihu

Ve válce nebojovali jen Američané, některé státy jim zpočátku vyjadřovaly politickou podporu, později pomohli i vojenskou podporou. Unii podporovala blízká Kanada a Ruská říše, na stranu Konfederace se přidala Velká Británie a Francie. *Napoleon III.* Byl ochoten přidat se k Jihu, pokud to udělá i Británie. Přízeň dvou světových velmocí, která by zahrnula Jih, mohla znamenat velký problém ve válce, Unie vyslala k britským úřadům *Charlese Adamse* (syna šestého amerického prezidenta *Johna Quincyho Adamse*), aby zabránil stykům jižanských vyslanců s britskými úředníky. Nakonec uspěl, důsledkem jeho vlivu Británie neuznala nezávislost Konfederace. Roku 1863 Rusko vyslalo dvě eskadry válečných lodí na pomoc Unii, které do boje sice nezasáhly, ale jejich přítomnost v přístavu San Franciska odradila generály od útoku na město.

4.3 Významné bitvy

Dne 21. července 1861 se uskutečnila první bitva občanské války u *Bull Runu* (bitva o Fort Sumter se datuje mimo období občanské války). V bitvě se ukázalo, že obě válčící strany válku podcenily, oba velící generálové zvolili stejnou taktiku, pokusili se nepřítele obejít z levého křídla. Generálu McDowellovi se povedlo překvapit nepřítele rychlým výpadem, jeden z generálů Jižanského vojska Jackson ho se svým plukem dokázal zastavit a vysloužil si za to přezdívku *Stonewall* (Kamenná zeď).

Hodně se bojovalo v Mississippi v únoru roku 1862. Dne 6. února se generálu Grantovi podařilo dobýt pevnost Fort Henry a 16. února Grant zaútočil na Fort Donelson. Generál Unie vyzval velitele pevnosti k projednání kapitulace Jihu, jeho návrh byl pochopitelně odmítnut.

O dva měsíce později dobyl admirál Farragut se svou flotilou New Orleans. Velitelem města se stal generál Butler. Jižanské dámy na vojáky Unie pokřikovaly urážky, plivaly a vylévaly na ně splašky. Butler vydal nařízení, že každá dáma, která urazila vojáka Unie je považována za ženu provozující své řemeslo (prostitutka), a že s ní tak má být také nakládáno. Jižanské noviny toto prohlášení označili za úřední výzvu k znásilňování a dámy se svým provokováním přestaly.

Dne 6. dubna se střetla vojska severu a Jihu v bitvě u *Shilohu*, kterou vyhráli Severané, byla to dosud nejkrvavější bitva v dějinách Spojených Států, měly však přijít ještě horší.

4.4 Lékařství a nemoci

V 19. století nebyla medicína ještě tolik pokročilá, k hlavním nástrojům vojenského doktora patřil obvaz, pilka a láhev alkoholu. Tisíce zraněných vojáků však zemřely na choroby (malárie, neštovice a dlouhodobá horečka). *Každý desátý voják byl v boji zraněn a každý třináctý zemřel na nějakou nemoc.*

4.5 Přelom ve válce

Osudná bitva u *Gettysburgu* téměř rozhodla o výsledku války. Vojáci Konfederace šli ráno do města shánět boty a při průzkumu narazili na jízdu Unie. Obě vojska vedeny generály *Meadem* (Sever) a *Leem* (Jih) se střetla 1. července. V bitvě padlo 23 000 Severanů a přes 20 000 Jižanů. Přes větší ztráty donutila Meadyova armáda Konfедераční vojsko ustoupit, generál Lee tak prohrál svou první bitvu.

4.6 Kapitulace Jihu

Po dalších prohraných bitvách se generál Lee chtěl spojit s generálem *Johnstonem* a zaútočit proti Severu. Měl však příliš málo mužů a jeho vojsko pochodovalo příliš pomalu a Grant ho brzy dostihl. Oba generálové se 9. dubna 1865 setkali v domě *Appotamox Court House* a Lee podepsal *kapitulaci*. Oligátní předání kordu se neuskutečnilo, Grant chtěl zřejmě vyjádřit Leeovi úctu, dokonce nechal jeho vojákům koně. Dne 26. dubna se vzdal také generál *Johnston* a během května kapitulují i ostatní Jižanští velitelé.

4.7 Výsledky války

Lincoln nehodlal Jižní státy nijak trestat, požadoval pouze přijetí třináctého dodatku Ústavy, který rušil otroctví. Americký prezident byl zavražděn 14. dubna 1865 ve Fordově divadle.

USA se po válce začalo rozvíjet, na Jihu se zavedl průmysl, otroci sice dostali volební právo, ale jejich diskriminace přetrvávala a v Americe mají s rasismem problémy dodnes.

Závěr

Již od osídlení Severní Ameriky kráčeli Američané na Severu a na Jihu jinou cestou, mimo jiné kvůli tomu, že část Jižních států, Mexiko a Střední Amerika byly osidlovány Španěly a Portugaly. Na obou stranách se žilo naprosto odlišným životním stylem, na Jihu byli lidé zvyklí nechat za sebe pracovat jiné, zatímco na Severu se osady čím dál více rozvíjely a lidé byli schopní pracovat svými rukama. Propast mezi oběma stranami se čím dál více rozšiřovala a nástup Lincolna do čela státu byla poslední kapka. K válce dojít muselo, tyto dvě odlišné kultury se na jednom kontinentu tak blízko sebe nemohli ustát dlouho. Přestože ve válce zvítězil Sever, problémy otroků a rasismu se zdaleka nevyřešily.

Výsledek války znamenal rychlý rozvoj USA, v boji byly poprvé použity rotační kulomety a válečné pancéřové lodě. Na Jihu byla zrušena část plantáží a byl tu zaveden průmysl. Zemědělství přestalo USA brzdit a ze Spojených Států se důsledkem rozvoje po občanské válce stala jedna z nejmocnějších velmocí.

Použité odkazy a literatura

Učebnice dějepisu

<http://royal-history.sweb.cz/amv.html>

<http://www.kompas.estranky.cz/clanky/ucebnice-dejepisu>

<http://dejiny-online.cz/vznik-usa-vyvoj-a-obcanska-valka-maturitni-otazka-z-dejepisu/>

film Návrat od Cold Mountain

Josef Opatrný: Válka Severu proti Jihu

Resumé

This work is about United States of America in 19th century and American Civil War (1861-1865).

After the North America was colonized, it was divided on North and South. In the North, people made factories and railways. In the South people grew cotton, sugarcane and tobacco and they used slaves in the plantations.

Later, both sides of USA started war because of the acts and slavery. War was long and bloody. Many people died. Men of the Union (North) won the war because they had better industry and they used train to faster moving soldiers, food and weapons.

At the end of war, franchise was given to slaves, but they were discriminated also after the war and the biggest problems with racism in America were solved one hundred years ago.